

alkotásaival kell pótolni a város fejlődésében azt, amit elvon tőle az egyesek meggyöngült anyagi ereje és a kételkedőbbé vált vállalkozási kedv.

Az alkotásokért való új harcok előtt megszűnünk kétkedők lenni és szeretnők, ha velünk tartanak a bizakodásban mindazok, akik eddig kicsinyesek voltak, vagy akiket a közelmúlt idők eseményei tettek lemondókká. Hisszük, hogy ez a harc, amely őszszel a lelkes, becsületes munkában való vetélkedés útján indul meg, pótolni fogja, amit elmulasztottunk, ami kárt szenvedtünk. A városok és egyesek hatalmas táborának érdekeiről van most szó, komoly munka nélkül lennmaradunk abban a versenyben, amelyben Szeged pozíciójáért harminc év óta oly sok szép eredménnyel vettünk részt.

A miniszterelnök a királynál.

— Az ellenzék helyzete. —

(Saját tudósítónktól.) Példás higgadsággal készül a miniszterelnök a parlament őszi munkásságára. Ma délelőtt kihallgatáson volt a királynál, akinek a politikai helyzetről és a delegációk előkészítéséről tett jelentést. A politikai helyzet prognosztikonja ma még bizonytalan képet mutat. A kormány céljai és szándékai ismeretek, tovább megy az útján, amely munkát parancsol. Az ellenzék még mindig nagy zsidajjal fujja a harci riadót, de lehetséges, hogy őszig meggondolja a dolgot. Nagy része van ebben minden bizonnyal a munkapárt készséges munkakedvének, amelylyel a tagok vezérüknek programjához hiven az ország minden részében tartják a beszámolókat. Az ország e felvilágosításának bizonyára jelentékeny szerepe lesz az őszi kampány elrendezésében, aminthogy Lukács László is kiterjeszkedett az országos hangulat e megváltozására a király előtt.

Amióta az ellenzék egyik vezére kiadta a jelszót, hogy a parlamenti harcot a delegációkban is folytatni kell, azóta ez a legifjabb mumus állandóan kísért részük-ről. Igaz, hogy a terv helyessége tekintetében nincs közöttük megegyezés, de azért fenyegetnek vele. Ez azonban aligha ad különös gondot a kormánynak. Érdekes egyébként, hogy ma egyik szegedi vezérembertől az ellenzékét élesen elítélő cikket kaptunk. A cikk írója a néhai Bánffy-pártnak volt tagja és a többi között ezeket mondja:

Természetes, hogy a kisebbség most nehezen tud beletörödni abba, hogy csak annyi hatalma legyen, amennyi őt megilleti. Csupa benső ellentmondás, vergődés, végletes kapkodás minden szava. Egyrészt törvénytelennek mondja a többség juniusi föllépését, másrészt törvényesnek ismeri el az országgyűlés akkori alkotásait. De bár meghajlik ez alkotások előtt s a restitúcióra nem is gondol, mégis izgat ily irányban. Egyrészt azt hirdeti, hogy az alkotmányt kell helyreállítani, másrészt csak személyi változást követel. Egyfelől végletekig menő harcot hirdet, másfelől lázasan kutatja, nyújt-e a miniszterelnök beszédében békereményt? Parlamenti tüntetésekkel is fenyegetődzik, de a szerzett tapasztalatok után már nem bizik azok sikerében s a kormánytól remélközelést, „méltányosságot“. S ugyanannak a fejét követeli, akitől a méltányosságot várja. S nem komoly ellenzéki harcban s nem a maga erejével reméli a kormányt legyőzhetni, hanem csak csodát vár.

Az országgyűlés többé nem tehetetlen báb, a nemzet életműködése többé meg nem akasztható. A parlament dolgozni tud — az új házszabály védelme alatt. A miniszterelnök teljes szabadsággal állapította meg az ellenzék feladatát, amely a világon mindenütt a kormány ellenőrzéséből és eszmei agitációból áll. Ámde a természetes és egyedül jogosult keretbe nem szívesen tér vissza az

ellenzék, holott csak ott van helye s csak ott töltheti be hivatását. S a házszabályok, melyek a Ház munkaképességét biztosítják, a maga hivatása határai közt biztosítják az ellenzék igazi működését, még jóval tágabb teret engednek neki, mint akárhány művelt állam parlamentje. Voltaképp az ellenzék csak most térhet rá igazi feladata betöltésére, melyet egy évtizednél hosszabb időn át elhanyagolt. A szó magasabb értelmében memcsak hogy nem veszt teret, hanem viszszerenyi csaknem feledésbe ment munkakörét. Most azonban újra lehet ellenzékünk, a mely bírál és ellenőriz, eszmét érlel és agitációt folytat, bármily kínos és nehéz feladat ez azoknak, akik elszoktak hivatásuk gyakorlásától s a felelősség nélküli diktatúrához szoktak.

Már-már az ország köztudatába mennek át ezek a dolgok és ezzel — reméljük — a históriának adódik át az az évtized, amely alatt az ellenzék minden parlamenti szokás ellenére a többség jogait akarta gyakorolni annak felelősége nélkül. Az ellenzéknek vissza kell térnie alkotmányos munkaköréhez, hogy ezzel a munka a békeség, az alkotások ideje végkép visszatérjen a magyar parlamentbe.

Ischl, augusztus 22.

Lukács László miniszterelnök családjával és Latinovics dr titkárral ma reggel hét óra nyolc perckor Bécsből Ischlbe érkezett. A miniszterelnök délelőtt tíz órakor kihallgatáson jelent meg a király előtt és tárcáinak folyó ügyeiről, az általános magyar politikai helyzetről, valamint a szeptemberi delegációk előkészületeiről tett jelentést. A miniszterelnök délután két órakor családjával együtt Gastein fürdőbe utazott.

Ischl, augusztus 22.

A kihallgatás egy óráig tartott. A miniszterelnök az audiencia után leadta névjegyét az uralkodó család itt tartózkodó tagjainál, azután látogatást tett Paar gróf főhadsegédnél és Schiessl kabinetirodai főnöknel, majd Cuvaj horvátországi királyi biztossal tánckozott.

helyre léptem, elestem hosszú végigvágódással, úgy, hogy a hamu csak úgy porzott körülöttem. Ekkor ijedségemben és kétségbeesésben tüzeltem, minden öntudatos, akaratos szándék nélkül a két fej irányában, amelyek már tűnőfélben voltak a fák között, — lőttem.

Ez valamire mégis csak jó volt. Noha a páváknak semmi bajuk sem történt, megijesztette őket a lövés zaja, abbahagyták a lábón való menekülést és repülni akartak. Mélyen a tüzes hamuba könyökölve, láttam a pávaférjet, amint a nőskétől követve, visszafordult és futva felém igyekezett. De a nagy madaraknak nem lévén elegendő helyük a fák között, veszélyt nem sejtve, a tisztás felé tartottak.

— Ah! — nevettem magamban, forró fohelyemen — most vége a madárnak! Siet szegény, hogy puskám halálra sebezze . . . Kis időt engedtem, majd fegyveremet újra töltöttem és helyzetemet javítani igyekeztem a hamuban. Ezalatt a páva — csak a férjcskét láttam — mindig magasabb és magasabb ugrásokkal közeledett, míg végre hangos szárnycsapkodással a lejtőre vetette magát. De ugyanabban a pillanatban felrepült . . . Valami furesa félelem fogott el . . . a következő pillanatban a fejem fölött . . . mögöttem lesz, amikor hasonfekve nem fordulhatok

meg . . . Miért is nem lőttem, amikor olyan közel volt hozzám . . . Ah . . . vakított . . . szemeim kápráztak — olyan szép volt! . . . És ekkor lőttem, de már későn! . . .

Bonifácus nem szenvedhetett olyan kínos tüzhálalt, mint én ott a forró hamuban, amikor láttam, hogy lövésem nem talált. Dühöngve dobáltam magamat, hátomfekve esusz tam a hamuban, amely ruhám vékony szövetén keresztülégett; így fejjel lefelé fekve, vakom, vadul még egyszer lőttem utánuk, aztán fogcsikorgatva lábaimat fejem fölé vettem és hamut, szitkokat, átkokat köpködve, megint talpraállottam.

Ezalatt elszállt a madár . . .

A balsikert úgy a szívemre vettem, mintha valami soha ki nem heverhető szerencsétlenség lenne. Ugy érzem, hogy a madár gyönyörűnek tetszett és szabad repülésének nézése legalább is annyi élvezetet adott, mint valami átkozott nyereség. És ahányszor erre visszagondolok, mindig szebbnek tűnik föl előttem.

Nem volt az állatkert szelidített madara: nem valamely várparkban tenyésztették, hogy pompázó tolldíszét fitogtassa; az őserdő legvadabb álma, színrege, amely szemem látára ömlött el a levegőben . . . Hosszu, egyenletesen hátrasímitott uszálya ragyogott a

tündöklő napfényben, mint kéklő égitestekből összerótt hab. Suhogó színjáték lebegett a párateli tropikus légben, mint számtalan tükör megmerevedése. És ezek a kis világok csodakísérete úgy tűnt, mint árgusszemek repülő családja, csudás, megtestesült varázslat! . . .

Ahogy a madár a nap tetőpontján álló lángoló világosságában toronymagasságban repült, úgy tetszett, mint zafir- és smaragdból összetett üstökös. És repült az őserdő oldalán, a fák szédületesen magas koronái, örökzöld futónövények függő kertje fölött. A levegőt szelte koronás fejével, ives nyakával és szín-szilkrázó S vonalakat írt. Kifeszítette mellét és büszke volt a napra, a végtelenségére, a szívárvány királyi hét színére.

Eltűnt és mint csillagok serege uszott tova az űrben . . . elvarázsoltságot lény volt, kék csoda. Amig utána néztem, — Ophir hegyén állottam, Sába királynéjának kék hegyén — akkor fejem az elragadtatástól és a megsokasodott sejttelemtől zsongott . . . minden . . . ég, nap, hulló csillag . . . mindenség.

. . . Örültem szerettem volna a pályájáról letéríteni . . .